

HVAD ER UDBYTTETABET FOR AT UDSÆTTE FØRSTE KVÆLSTOFTILDELING I VINTERHVEDE?

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Mange har ikke kunnet komme ud med første gødningstildeling til vinterhvede pga. vejret. I tidligere års forsøg er der ikke set udbyttetab ved at flytte 1. tildeling fra midt marts til midt april, men dog ses tab på 2-3 hkg ved udsættelse til slut april.

HVAD BETYDER UDSÆTTELSE AF FØRSTE TILDELING AF KVÆLSTOF TIL VINTERHVEDE?

Megen regn og dårligt føre gør, at mange landmænd er utålmodige efter at komme afsted med gødningssprederen. Vinterhvedemarkerne er nogle steder meget fremskredne, og disse marker begynder snart at løbe tør for kvælstof, så der er et behov for, at der snart tildeles kvælstof. Man skal dog stadig i videst muligt omfang undgå dybe spor og strukturskader ved at køre på for våd jord, da behovet fortsat kun er beskedent.

Tabet ved for sen tildeling til vinterbyg og vinterraps er væsentligt større end for vinterhvede, og disse bør prioriteres først. Her ser vi kun på forholdene i vinterhvede.

I Landsforsøgene er der flere gange anlagt forsøg, hvor man kigger på effekten af at udsætte den først kvælstoftildeling til vinterhvede. Året i år er selvfølgelig ikke fuldstændigt sammenligneligt med de år, hvor der har været forsøg, men derfor kan man alligevel godt udlede nogle konklusioner af dem. I 2002 havde man positiv kvælstofprognose og altså lavt indhold af mineralsk N i jorden som i år, i 2003 og 2004 havde man negative kvælstofprognoser.

I tabellen er der oplistet 48 forsøg fordelt over årene 2002, 2003 og 2004.

	Kg N	Tidspunkt	Merudbytte
--	------	-----------	------------

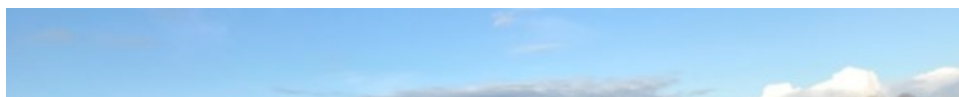
År	Antal forsøg	tildelt i første tildeling	Udsat fra medio marts til	for anden tildeling	Mer-protein, %	for udskudt gødskning, hkg	LSD
2002	5	70	Medio april	april-maj	0,0	-0,9	ns
2002	5	70	Medio april	april-maj	0,2	-0,7	ns
2003	8	70	Medio april	april-maj	0,2	-0,7	ns
2003	8	70	Medio april	april-maj	0,3	1,1	ns
2004	5	70	Medio april	april-maj	0,5	-0,1	ns
2004	5	70	Medio april	april-maj	0,2	0,5	ns
Gennemsnit					0,2	-0,1	
2002	5	40	Ultimo april	Ca. 10. maj	-0,6	1,8	ns
2002	5	80	Ultimo april	Ca. 10. maj	0,1	-2,7	ns
2003	6	40	Ultimo april	Medio maj	-0,1	-4,2	3,7
2003	6	80	Ultimo april	Medio maj	0,1	-3,0	3,7
Gennemsnit					-0,1	-2,0	

I forsøgene har der ikke været signifikante udbyttetab ved at udsætte den første tildeling (af 70 kg N) fra midt i marts til midt i april. Der er tendens til, at udsættelsen har medført et højere proteinindhold. Det tyder altså på, at kvælstofudnyttelsen ikke er blevet ringere af en udsættelse af første tildeling til midt april. I 2002 og 2003 undersøgte man effekten af at udskyde den første tildeling til slutningen af april. Her er der i gennemsnit af forsøgene opnået et udbyttetab på 2,0 hkg, og i 2003 er der opnået et signifikant udbyttetab på 4,2 hkg. Der ser ikke ud til at have være entydige effekter på proteinindholdet.

I år er behovet for tidlig gødskning større end normalt da:

- væksten er startet tidligt pga. varmt vintervejr
- der er svage marker, der bør "sparkes" i gang
- der er marker med meget udviklede planter, der risikere at tabe sideskud, hvis de mangler kvælstof op til strækningsvæksten
- der ses et lavt indhold af mineralsk kvælstof i jorden pga. vi har haft ekstremt meget vinternedbør.

Det må altså forventes, at en udsættelse af første tildeling koster lidt mere i år end i 2002-04. Vi er dog endnu i skrivende stund kun i midten af marts, og i forsøgene er tildelingen flyttet helt til medio og ultimo april, så SEGES mener endnu ikke, at man skal gå på kompromis med føret i marken. Baseret på resultaterne fra 2002-2004 må man forvente, at tabet for at give kvælstof i slutningen af marts i fht. i starten kun er ubetydelig i forhold til dybe spor og strukturskader i marken og risiko for at sidde fast. På bedrifter, hvor proteinindholdet kan prissættes, fx ved egen opfodring, vil et merindhold af protein i en del tilfælde kunne kompensere (delvist) for et lavere udbytte.

Figur 1. Våde marker giver stor risiko for dybe spor og strukturskader ved kørsel med gødningssprederen og gyllevognen.